

Toekomstvisie Someren 2030

1

Veerkrachtig Someren

Eigen kracht, samen sterk en gewoon dóen

De gemeente Someren bestaat uit leefbare dorpen in een aantrekkelijke omgeving. Er zijn sterke sociale verbanden, een gevoel van geborgenheid en saamhorigheid. In de dorpen is het goed wonen en vertoeven. Someren behoort anno 2017 tot de gelukkigste gemeenten van Nederland. De Somerense samenleving, en dat geldt voor alle kernen, kenmerkt zich naast veerkracht met name ook door leefbaarheid en weerbaarheid. Daarin wordt blijvend geïnvesteerd.

De ondernemers- en pioniersmentaliteit, de goede uitvalswegen en de nabijheid van het economisch kerngebied rondom Eindhoven en Helmond maken Someren ook tot een aantrekkelijke locatie voor ondernemers. Van oudsher zijn we sterk in landbouw, bouw en handel. De ligging nabij karakteristieke natuurgebieden maken de gemeente ook tot een aantrekkelijke plaats voor recreanten en toeristen.

Behoud van deze kernkwaliteiten is niet vanzelfsprekend. In het kader van Veerkrachtig Bestuur Noord-Brabant heeft de gemeenteraad van Someren samen met betrokken inwoners een toekomstvisie voor de ontwikkeling van onze gemeente ontwikkeld. We hebben onderzocht hoe we onze kernkwaliteiten kunnen ontwikkelen en adequaat kunnen inspelen op voorliggende maatschappelijke opgaven, onder meer op het gebied van demografie, technologie, klimaat en energie en veranderende overheidstaken.

In ons visietraject is een aantal waarden naar voren gekomen die we zien als drijvende krachten voor onze ontwikkeling. Deze sluiten aan bij de Levende Agenda die in Peelverband is opgesteld, namelijk:

- Doe-mentaliteit
- Werkplaats voor vernieuwing
- Excelleren in circulaire economie
- Zelfbewust en trots samen werken met partners uit bedrijfsleven, onderwijs en overheid
- Een faciliterende overheid

We vertalen deze waarden in twee onderleggers voor deze toekomstvisie, ofwel twee basisprincipes voor de ontwikkeling van Someren:

- Zelf-doen: we gaan uit van onze eigen kracht, staan samen sterk en gewoon dóen. Gemeenschappen en gemeente vullen elkaar aan, elk vanuit hun eigen rol.
- Circulariteit: we streven naar een duurzame samenleving, waarin we met behulp van innovatieve toepassingen werken aan toekomstbestendige sociale en economische structuren.

Op basis van deze waarden treden we de maatschappelijke opgaven van de komende jaren tegemoet.

Uitnodiging aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties

Onze koers richting 2030 hebben we uitgewerkt in vier perspectieven:

- Samen Someren – Zorgzame en zelfredzame dorpen
- GREENLAB²⁰³⁰ – Productief, innovatief en circulair buitengebied
- Aantrekkelijk wonen – Onderscheidende woonmilieus in gezond parklandschap
- Hart van Someren – Centrum voor ontmoeten, beleven en genieten

Deze perspectieven bevatten handvatten voor gemeenschappen en gemeente om vorm te geven aan de ontwikkeling van onze gemeente. Enerzijds zijn de perspectieven een uitnodiging om mee te doen, om initiatieven te ontwikkelen die passen binnen de toekomstvisie. Anderzijds bieden ze een maatstaf voor de gemeente bij de beoordeling van die initiatieven, voor zover ze een bijdrage van de gemeente vragen, bijvoorbeeld in de vorm van beleids- of regelruimte, vergunningen of financiën.

Ontwikkeling bestuurskracht door opgaven gestuurd samen werken

Inspelen op voorliggende maatschappelijke opgaven en realisatie van onze ambities vragen om een ander soort lokaal bestuur. We zoeken het niet in structuur- en governance oplossingen, maar in een aanpak die aansluit bij de opgaven en ambities die voor ons liggen.

Allereerst kijken we daarbij naar onze eigen inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. We hebben veel vertrouwen in hun kracht om samen met ons uiteenlopende opgaven op te pakken.

Aanvullend werken we als overheden samen in De Peel en de Metropoolregio op basis van inhoud. Per opgave gaan we op zoek naar het best passende schaalniveau en de benodigde partners. Hierbij gaan we uit van een *multihelix* aanpak waarbij externe partners aansluiten waar nodig en mogelijk. Deze werkwijze vraagt om flexibele netwerken en een benadering op verschillende niveaus. Hierbij kennen we bijvoorbeeld het stedelijke netwerk met de zes peelgemeenten en het netwerk gericht op de plattelands opgaven met de vijf peelgemeenten. De stedelijke opgave van Helmond is namelijk niet persé ook gelijk aan de opgave voor een plattelandsgemeente in de Peel.

2

Samen Someren

Ambitie

Anno 2030 dragen gemeente, bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van leven. Onder bewoners is sprake van een gedeeld gevoel van betrokkenheid bij de dagelijkse woon- en leefomgeving.

Samen Someren is het motto voor een sociaal en vitaal Someren. Wij hebben de ambitie dat alle inwoners op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat geldt voor al onze dorpen en wijken, al realiseren we ons dat het vertrekpunt per dorp of wijk verschillend is. Hulpvragen van inwoners pakken we dichtbij en integraal op in het lokale netwerk bestaande uit informele en formele ondersteuning. We handelen oplossingsgericht en vanuit de volgorde: eigen kracht, algemene of collectieve voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. We gaan uit van de volgende principes:

- Primair gericht op het welzijn van onze inwoners, en op preventie
- Optimaal benutten van eigen kracht en sociaal netwerk
- Signalering en bereik van kwetsbare inwoners
- Onconventionele wegen die los staan van het bestaande dienstenaanbod. Daarbij kijken we eerst naar een informele oplossing, daarna naar formele oplossingen

We zetten stevig in op ontwikkeling van de sociale infrastructuur. Daarbij bieden we bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties ruimte voor eigen initiatief. 'Eigen Kracht, Samen Sterk, Gewoon Doen' is onze leidraad.

Onze inzet

Wijken en dorpskernen zijn van groot belang voor de kwaliteit van het alledaagse leven van mensen. Het gaat niet alleen om de bereikbaarheid van voorzieningen op het gebied van welzijn, sport en cultuur, maar ook om sociale samenhang en zorg voor elkaar. Wij nemen de kracht van de lokale gemeenschappen als uitgangspunt en zijn een overheid die de voorwaarden schept om initiatieven uit die gemeenschappen tot ontwikkeling te laten komen. Wij voegen waarde toe – voor zover nodig – aan initiatieven die ten goede komen aan welzijn en welvaart van onze inwoners.

Vanaf 2015 zijn wij verantwoordelijk voor jeugdzorg, het bieden van ondersteuning aan langdurig zieken of ouderen en het bieden van ondersteuning bij het vinden van werk. Wij zetten met ons beleid voor het sociaal domein in op een toekomstbestendige sociale cohesie, zodat burgers zoveel mogelijk in staat zijn zowel voor zichzelf als voor anderen te zorgen. Wij nemen zelf een faciliterende rol in waarmee we burgers ondersteunen, veelal in samenwerking met professionele partners. Zo nodig treden we tijdelijk op als vangnet.

Onze aanpak kenmerkt zich door nieuwe samenwerkingsverbanden, innovatie en digitalisering en een laagdrempelige en gecoördineerde aanpak dicht bij de burger in dorp en wijk, met blijvende aandacht voor de kwetsbare groepen in onze gemeente. In het samenspel met inwoners en partners bewaken we de kosten en de kwaliteit van de ondersteuning. Dit resulteert in een doorgaande zorglijn waarbij preventie steeds onze voorkeur heeft. Daarnaast is inzet op versterking van persoonlijke en collectieve weerbaarheid een belangrijk aandachtspunt en dat betekent dat we ook inzetten op regionale samenwerking voor professionele en hoogwaardige zorg en ondersteuning met alle samenwerkingspartners.

Wat betekent dit concreet de komende jaren

- Onze dorpen en wijken bieden de ideale schaal om maatwerk te leveren, aan te sluiten bij wat mensen wél kunnen, de eigen kracht en het sociaal netwerk te betrekken en naast individuele voorzieningen ook algemene voorzieningen te ontwikkelen. De meer specialistische voorzieningen organiseren we omwille van efficiency en effectiviteit op het meest geëigende niveau.
- We zetten in op innovatie en eHealth toepassingen met het oog op de toekomstige zorgvraag.
- Zolang mogelijk thuis wonen is de maatschappelijke trend. Hiervoor is niet alleen een goed en bereikbaar zorgaanbod nodig, maar ook passende woningen. Er ligt een stevige opgave voor verzorgd / geschikt wonen. Bij bestaande woningen is het aan de huiseigenaren zelf om hier voorzieningen voor te treffen. In geval van nieuwbouw stellen we vooraf eisen.
- Bij de ontwikkeling van ons beleid vermijden we of nemen we zoveel mogelijk drempels weg die het participeren belemmeren.
- Wij willen voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. Bovendien willen wij stimuleren dat mantelzorgers naast hun mantelzorgtaken nog andere activiteiten in de maatschappij kunnen blijven doen. Wij willen vrijwilligers vraaggericht ondersteunen. Hierbij houden wij rekening met het brede palet aan vrijwilligers dat actief is binnen onze gemeente.
- Wij staan open voor creatieve ideeën en functiecombinaties, zeker ook in leegstaande panden. Wellicht ontstaan er zo nieuwe combinaties van bijvoorbeeld zorg en wonen en zorg, recreatie en zorg. Initiatieven die bijdragen aan versterking van het innovatieve en groene karakter van onze gemeente kunnen rekenen op onze interesse en ondersteuning.

3

GREENLAB²⁰³⁰

Ambitie

We streven naar een maatschappelijke geaccepteerde en gewaardeerde agrofoodsector met economisch toekomstperspectief binnen de kaders van duurzaamheid, gezondheid en welzijn van mens en dier in een mooi en beleefbaar buitengebied. Samen met andere Peelgemeenten willen we excelleren in circulaire economie.

We investeren in een toekomstbestendige agrarische sector, een mooi en beleefbaar buitengebied en een vitaal platteland waar voor de vele functies een duurzaam perspectief lonkt. In 2030 zijn we, samen met de andere Peelgemeenten, onderscheidend in de hightech productie en verwerking van gezond en kwalitatief hoogwaardig voedsel.

Actieve en innovatieve ondernemers, vooral uit ons midden- en kleinbedrijf, bouwen verder aan de economische ontwikkeling van Someren. De gemeente biedt ruimte om te ondernemen. Dat doen we onder de titel GREENLAB²⁰³⁰. We onderscheiden drie samenhangende sporen: circulaire voedselproductie, vrijetijdseconomie en klimaatadaptatie & energietransitie.

Onze inzet

Een complementaire economische rol binnen De Peel en de Metropoolregio is ons uitgangspunt. Samenwerking, geen onderlinge concurrentie. Daarbij staat voorop dat banen – binnen en buiten onze gemeente – goed bereikbaar moeten zijn voor onze inwoners. De ontwikkeling van de A67, provinciale ontsluitingswegen en de digitale snelweg zijn van groot belang. Deze levert enerzijds een impuls op voor de bereikbaarheid van banen en voorzieningen in de metropoolregio en creëert anderzijds de voorwaarden om de sociaaleconomische ontwikkeling binnen Someren te faciliteren.

De landbouw staat aan de vooravond van een transitie. We staan voor de opgave onze agrarische sector te verduurzamen, meer circulair te maken in relatie met onze omgeving én tegelijkertijd ondernemers de ruimte te blijven bieden om hun brood te blijven verdienen. De landbouw in de regio is verbonden met die in Noord-Limburg (Greenport Venlo) en Noordoost Brabant (Agrifood Capital).

De klimaat- en energieopgave zien we als een van de grootste maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen. Transitie naar meer klimaatadaptieve inrichting en grondgebruik heeft hoge prioriteit en consequenties voor de ruimtelijke planning en (her)ontwikkeling van gebieden. De energieopgave zal een wezenlijke invloed hebben op ons landschap en onze leefomgeving met mogelijk zonnepanelen, windmolens, geothermie en waterkracht installaties. Wij dragen actief bij aan het streven van de metropoolregio om als eerste regio van Nederland energieneutraal te zijn.

Het inspelen op de steeds veranderende eisen van de recreant vergt voortdurende aandacht van onze ondernemers. Wij stimuleren en faciliteren ondernemerschap. Initiatieven beoordelen we op hun maatschappelijke meerwaarde en de bijdrage aan de omgevingskwaliteit van onze gemeente. Belemmeringen in regels en beleid worden opgeruimd. Waar nodig nemen we zelf het initiatief. Promotie pakken we op in regionaal verband.

Wat betekent dit concreet de komende jaren

- We organiseren proeftuinen waarin innovatieve kennis wordt benut voor de ontwikkeling van agro en food, circulaire economie en klimaatadaptatie in de agrarische sector. We stimuleren de wisselwerking tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven, ook met het oog op het verhogen van het gemiddeld opleidingsniveau binnen onze gemeente. We leggen verbindingen met Brainport en Greenport en kennisinstellingen in Den Bosch (HAS) en Wageningen (WUR) en faciliteren de toepassingen van innovatieve kennis binnen onze gemeente.
- We ontwikkelen samen met de buurgemeenten verdienmodellen voor nieuwe economische dragers in het buitengebied en voor agrariërs die ervoor kiezen om te stoppen.
- We zetten ons beleid voort van stimuleren van creatieve oplossingen voor vrijkomende agrarische bebouwing (VABs) in ons buitengebied en bieden onze kennis en ervaring aan in de regio en daarbuiten.
- We streven naar een divers, complementair aanbod van recreatief-toeristische voorzieningen. Naast de trekpleister De Heihorsten stimuleren we vooral kleinschalige lokaal verzorgende werkgelegenheid, gerelateerd aan het wonen en de vrijetijdseconomie. Eventuele belemmeringen in onze ruimtelijke plannen nemen we weg.
- Om het verblijfstoerisme te stimuleren zoeken we aansluiting bij de extensieve recreatie in De Peel. We benutten de kwaliteiten van het landschap. Gebieden die bescherming nodig hebben, kunnen rekenen op onze zorg. Waar mogelijk benutten we economische activiteiten voor de versterking van natuur en landschap. Uitbouw en regionale promotie van ons wandel- en fietsnetwerk is één van de sporen van ontwikkeling.
- We stimuleren de ontwikkeling van digitale ontsluiting voor het hele grondgebied van de gemeente door initiatieven van inwoners. Snel internet is geworden tot een basisbehoefte voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Niet alleen uit economisch oogpunt, maar ook vanwege de leefbaarheid. Internet brengt voorzieningen tot aan de deur en vervult ook een steeds belangrijker sociale functie.

4

Aantrekkelijk wonen

Ambitie

In 2030 onderscheiden de dorpen van de gemeente Someren zich regionaal in woonaantrekkelijkheid

De kwaliteiten van Someren als woongemeente zijn het dorpse gemeenschapsgevoel, de veiligheid, de nabijheid van natuurgebieden en het brede aanbod aan voorzieningen binnen handbereik. Wij willen onze aantrekkingskracht verder versterken voor mensen die graag rustig landelijk willen wonen, maar wel dichtbij grootstedelijke voorzieningen en werk. In 2030 staan we bekend om de karakteristieke dorpse en landelijke woonmilieus, die zoveel mogelijk zijn gebaseerd op onze doe-mentaliteit en het principe van circulariteit.

Someren is in 2030 een aantrekkelijke woongemeente die haar landelijke positie in Brainport goed weet te benutten. De woonwens van onze inwoners staat centraal. Deze wordt ingevuld binnen een dorps en landelijk karakter. Dit maakt dat Someren een goed woonklimaat kent, dat aantrekkelijk is voor alle inwoners. Onze dorpen hebben alle vier een adequaat voorzieningenniveau, gestoeld op een evenwichtige bevolkingsopbouw. Nieuwbouw naar behoefte per kern draagt bij aan de leefbaarheid. Onze dorpen en wijken zijn inclusief: voor ouderen, zorgbehoevende en mensen met beperkingen zijn zorgvoorzieningen en ondersteuning beschikbaar, fysiek of via de digitale snelweg.

Onze inzet

Om een markante woongemeente te zijn, voert Someren een actief woonbeleid. Dit draagt ertoe bij dat de kwantitatieve en vooral ook kwalitatieve lokale woningbehoefte zo goed mogelijk worden geacommodeerd. De woonwens van onze inwoners staat centraal en kan worden ingevuld binnen een dorps en landelijk karakter. Daarbij is het van belang dat karakter niet te associëren met uitsluiten traditioneel bouwen.

Ook ons woonbeleid is gebaseerd op de centrale pijlers van deze toekomstvisie: doe-mentaliteit en circulariteit. Dit leidt tot een onderscheidende kwaliteit van ons woningaanbod. Gezien de bevolkingsontwikkeling richting 2030 werken we gericht aan woonaanbod in combinatie met zorg, zodat mensen met een beperking zo veel mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen met de noodzakelijke voorzieningen in de buurt.

Ruimte voor eigen initiatief betekent dat dorpen, gebieden en gemeenschappen zich ieder op een eigen wijze ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat de ene kern meer voor elkaar krijgt dan een andere. Bij het in standhouden van voorzieningen denken en handelen we kern- en gemeentegrensoverschrijdend. Daarbij waken we voor basiskwaliteit op uiteenlopende terreinen en verzorgen we uit oogpunt van veiligheid en gezondheid zo nodig de vangnetfunctie.

Onze strategie bij het realiseren van onderscheidende woonmilieus is als volgt:

- Realisatie van woningbouwplannen die uitvoering-gereed zijn
- Optimalisatie van woningbouwplannen die in voorbereiding zijn volgens de principes van zelf-doen en circulariteit.
- Opwaardering van de bestaande voorraad uit oogpunt van een duurzaam en bereikbaar aanbod voor uiteenlopende doelgroepen

We zetten in op behoud van een goed basisaanbod van voorzieningen in alle dorpen. De inhoud van dat pakket is lastig op voorhand te definiëren, maar omvat in elk geval een centrale plek voor ontmoeting, waar verschillende functies – wonen, ontmoeten, leren, zorgen – bij elkaar komen. Met de toenemende marktwerking en schaalvergroting ligt een verdere concentratie van voorzieningen voor de hand. Dit zal zichtbaar zijn in zowel de maatschappelijke voorzieningen als in het winkelbestand.

Door samenwerking met bewoners, maatschappelijke organisaties, zoals scholen, zorg- en welzijnsinstellingen en marktpartijen kunnen voorzieningen zoveel mogelijk worden behouden. Dit kan (op termijn) wel betekenen dat het aanbod verandert, bijvoorbeeld van een fysieke vestiging naar een ambulante aanbod. Kwaliteitsbehoud en bereikbaarheid staan voorop, ook voor de bovenlokale voorzieningen in Helmond en Eindhoven.

Meebewegen met de behoeften in onze gemeenschappen is het vertrekpunt. Extra aandacht gaat uit naar jongeren en ouderen, zowel qua voorzieningen- als woningaanbod. Het tegemoetkomen aan de behoeften van deze doelgroepen is van belang voor een evenwichtige bevolkingsamenstelling en vitale gemeenschappen. Het inspelen op deze behoeften vraagt om een flexibel, vraaggericht woonbeleid.

Wat betekent dit concreet de komende jaren

- We realiseren een kwaliteitsslag in toekomstige woningbouwplannen. Dit geldt voor alle segmenten. We nodigen particulieren en sociale en commerciële ontwikkelaars nadrukkelijk uit om met onderscheidende plannen en verrassende ontwerpen te komen, op basis van zelf-doen en circulariteit. We bouwen – binnen de regionale afspraken – flexibiliteit in de woningbouwprogrammering in, om zo goed mogelijk in te kunnen spelen op veranderende behoeften. We experimenteren met vraaggericht ontwikkelen.

- Samen met woningcorporaties en particulieren werken we aan ontwikkeling van onze woningvoorraad. Bij particulier bezit stimuleren we nieuwe verdienmodellen en organisatievormen, zoals buurtcooperaties. Verduurzaming van de woningen zien we als belangrijk onderdeel van het verdienmodel om de herstructurering te bekostigen.
- In ons woonbeleid ligt het accent op sociale huurwoningen voor huishoudens met een belastbaar inkomen tot de huurtoeslaggrens en voldoende bereikbare koopwoningen voor starters. Daarnaast werken we aan het vergroten van het aanbod van passende woningen voor senioren en zorgbehoevenden.
- We stimuleren toepassing van regionaal aanwezige kennis op het gebied van zorginnovatie en slimme ICT oplossingen.
- Onze dorpen hebben een adequaat voorzieningenniveau en dat willen we graag zo houden. Woningbouwinitiatieven die bijdragen aan de vitaliteit van de dorpen kunnen rekenen op onze steun. Wij faciliteren initiatieven die bijdragen aan behoud van de leefbaarheid en levendigheid.
- De bouwnijverheid is een belangrijke sector in onze gemeente, zelf bouwen zit in ons DNA. We stimuleren (collectief) particulier opdrachtgeverschap. Aandachtspunten bij (zelf)realisatie zijn groene inpassing, duurzaamheid (isolatie/energie) en levensloopbestendigheid.
- Wij zetten in op kwaliteitsverbetering van woningen en de openbare ruimte. De naoorlogse wijken krijgen extra aandacht. We transformeren een wijk tot voorbeeld van een circulaire, zelfvoorzienende woonwijk.
- We laten onze dorpen (nog meer) onderdeel uitmaken van de landelijke omgeving door landschap en natuur zoveel mogelijk onderdeel te laten zijn van de dagelijkse woonomgeving.
- In de dorpen zijn mogelijkheden voor woningbouw conform de afspraken die we in regionaal verband hebben gemaakt. Het accent verschuift van nieuwbouw en uitbreiding, naar het aanpassen van de bestaande woningen om deze toekomstbestendig te maken en inbreiding.
- Dat jongeren vertrekken om zich elders verder te ontwikkelen is een autonome ontwikkeling. We gunnen onze jongeren deze leer- en levenservaring en zetten actief in op terugkeer van een deel van hen. Voor degenen die in Someren willen blijven wonen of willen terugkeren is het belangrijk dat die mogelijkheid er is. We continueren de bestaande goede koppelingen tussen het middelbaar onderwijs, onze ondernemers en de gemeente.

5

Hart van Someren

Ambitie

In 2030 is het centrum van Someren een onderscheidende winkel- en pleisterplaats voor inwoners en bezoekers

Het centrum van Someren heeft een aantal kernkwaliteiten waarmee het zich blijvend kan onderscheiden: het diverse winkelaanbod met een goede mix van filiaalbedrijven en veel sterke, lokale aanbieders, de trekkracht van de supermarkten in het centrum en concentratie van horeca.

Onze ambities voor het centrum bestaan uit drie sporen:

- Behoud van een stevig kernwinkelapparaat voor de eigen bevolking, passend in het nieuwe landschap van online shopping en aanverwante ontwikkelingen
- Ontwikkeling van het centrum als ontmoetingsplek voor inwoners
- Ontwikkeling van het centrum als pleisterplaats voor bezoekers

Onze inzet

Het voorzieningenaanbod in de gemeente Someren vervult vooral een functie voor de eigen inwoners. Daarnaast trekken de voorzieningen in Someren-Dorp ook bezoekers uit onder andere Heeze, Leende, Sterksel, Maarheeze, Asten en Nederweert. De regiofunctie van Someren-centrum wordt ingekaderd door de nabije ligging van het sterke voorzieningenaanbod in Asten-centrum en de prominente plaats van Eindhoven en Helmond in de regionale verzorgingsstructuur.

We streven voor het centrum een ontwikkeling na van dominante detailhandel naar meer ontmoeten, beleven en genieten. De horecaconcentratie aan het Wilhelminaplein biedt mogelijkheden voor ontwikkeling van de verblijfsfunctie in het centrum, voor inwoners en bezoekers. Verdere ontwikkeling zoeken we in winkelondersteunende horeca, de combinatie van food en horeca, restaurant, bistro's en grandcafés. Op deze plekken kan de verbinding worden gelegd met onze sterke agrofood sector: bewust beleven en genieten van het voedsel dat in onze gemeente wordt geproduceerd.

Op toeristisch-recreatief gebied wordt de gemeente Someren vooral bezocht door fietsers en wandelaars uit de regio vanwege de natuurgebieden in de omgeving met hun prachtige bos en heide. Beleving en beweging zijn belangrijke pijlers van onze vrijetijdseconomie. Hier zien we een tweede mogelijkheid voor ontwikkeling van de centrumfunctie: als centrale plek voor bewegen en gezond leven. Daarbij sluiten we onder meer aan bij onze traditie van de Kennedymars.

Wat betekent dit concreet de komende jaren

- We roepen een Taskforce Hart van Someren in het leven die is gericht op de doorontwikkeling van het centrum van Someren-Dorp langs de hier omschreven sporen. We benaderen actieve ondernemers uit detailhandel en horeca en koppelen deze aan creatieve denkers uit het visietraject Someren2030.
- Als gemeente faciliteren we de ontwikkeling van het centrum actief, met innovatieve middelen zoals stedelijke kavelruil. Stedelijke kavelruil biedt eigenaren van onroerend goed de mogelijkheid om op vrijwillige basis met elkaar in gesprek te gaan en samen afspraken te maken over een nieuwe inrichting van het centrum. Om de ambitie te realiseren kunnen eigendommen geruild worden op een manier dat alle partijen er baat bij hebben.
- We anticiperen op de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt en lopen daar waar dat opportuun is op vooruit. We investeren in de kwaliteit en uitstraling van de publieke ruimte, gericht op het creëren van een aantrekkelijk verblijfsklimaat.
- Gezien de ontwikkelingen in de detailhandel is een structurele opgave voor de komende jaren het vinden van een goede invulling voor leegstaande panden, zowel in particulier als maatschappelijk vastgoed. We zetten in op complementaire functies die de aantrekkelijkheid van het centrum vergroten, zoals kleinschalige vormen van wonen en werken en dienstverlening. We blijven in gesprek met eigenaren om passende oplossingen te realiseren.

6

Opgaven gestuurd samen werken

Ambitie

In 2030 is de zorg voor de naaste woon- en leefomgeving in handen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Regionale gemeentelijke samenwerking draagt duurzaam bij aan onze bestuurskracht en het realiseren van onze ambities uit deze toekomstvisie

Wij nemen de kracht van de lokale gemeenschappen in onze dorpen als uitgangspunt en zijn een overheid die de voorwaarden schept om initiatieven uit die gemeenschappen tot ontwikkeling te laten komen. We draaien de rollen verder om: niet de burger participeert in initiatieven vanuit de gemeente, maar de overheid participeert in initiatieven vanuit de samenleving. Wij voegen waarde toe – voor zover nodig – aan initiatieven die ten goede komen aan welzijn en welvaart van inwoners en bezoekers van de gemeente Someren, De Peel en de Metropoolregio Eindhoven.

We gaan uit van opgaven gestuurd werken, waarbij de inhoud centraal staat en de structuur en vorm van samenwerking een afgeleide is. Flexibele, innovatieve vormen van samenwerken hebben onze voorkeur. De samenwerkingsrelaties kenmerken zich door wederzijds respect voor elkaars rol, verantwoordelijkheid, belangen en autonomie.

Op basis van de principes van ‘goedschaligheid’ pakken we samen met de peelgemeenten de maatschappelijke opgaven steeds zo passend mogelijk op. Op het moment dat er zich nieuwe opgaven voordoen, zal in gezamenlijkheid op basis van flexibiliteit worden beoordeeld wat een geschikte schaal is. Hierbij wordt geprobeerd om zo veel mogelijk aan te sluiten bij bestaande governance modellen en waarbij de gemeenschappelijke regelingen, ook op het niveau van de 21 gemeenten (bijvoorbeeld MRE en Brainport), gerespecteerd. Zo werken we al naar gelang de opgave samen op het schaalniveau van de 21 gemeenten, de Peelgemeenten of een kleinere schaal. De bescheidenheid van de Peelgemeenten, die van oudsher bestaat, kan zo worden doorontwikkeld naar een gezamenlijke kracht en trots voor het gebied.

Onze inzet

Overheidsparticipatie houdt in dat overheid en maatschappelijke partners in belangrijke mate het initiatief (terug) geven aan gemeenschappen en kleinere sociale verbanden zoals verenigingen en gezinnen, en aan individuen om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van hun eigen leven en woon- en leefomgeving. Burgers en maatschappelijke organisaties pakken zelf opgaven op, nemen zelf initiatieven en maken zelf afspraken over uitdagingen die op hen afkomen.

In regionale samenwerking stellen wij ons op als zelfbewuste partij die schakelt tussen verschillende schaalniveaus, partners en gemeentelijke rollen. Onze inzet is dat de omgeving ons blijft zien als een professionele en betrouwbare partner, die toegevoegde waarde levert.

Onze regionale samenwerking met de zes gemeenten in De Peel is als volgt:

- Economische Agenda (Innovatiehuis De Peel). Via het Innovatiehuis wordt de verbinding gelegd met de Brainportagenda als het gaat om food, automotive en slimme maakindustrie; het thema vrijetijdseconomie zit verankerd in de economische agenda
- Ruimtelijke Agenda in ontwikkeling (Innovatiehuis De Peel)
- Participatie en werk (Senzer)
- Integrale veiligheid, onder andere Peelland interventie team (PIT) en programma aanpak Ondernijning Peelland.

Voor de volgende opgaven werken we samen op de schaal van de vijf plattelandsgemeenten:

- Voor WMO, Jeugd en BMS (Sociaal domein) is een gemeenschappelijke regeling van start gegaan met ingang van 1 januari 2017 voor de vijf plattelandsgemeenten in de Peel. In het verlengde van de gezamenlijke taakuitvoering zijn er lokale gebiedsteams (in de wijken en dorpen) actief op maatwerkniveau in de uitvoering.
- Transitie in het buitengebied.

Voor onder andere professionele jeugdhulp (jeugdbescherming/jeugdreclassering) werken we samen op MRE niveau.

Wat betekent dit concreet de komende jaren

- We bieden ruimte aan concrete acties, laten bewoners echt aan zet en bieden ruimte voor een nieuwe sociale infrastructuur. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van coöperaties, bij het invullen en beheren van de openbare ruimte en het in stand houden van voorzieningen. Wij zijn daarbij faciliterend, voorwaardenscheppend, meedenkend en ontvankelijk voor experimenten en pilots.
- We brengen onze dorpen en wijken met elkaar in gesprek, zodat zij zich beter en waar nodig anders kunnen organiseren. Er ontstaan nieuwe netwerken. Wij kunnen dit faciliteren, maar de dorpen zullen het vooral zelf moeten oppakken.
- We stimuleren het ontstaan van dorpscoöperaties – integraal of thematisch – en buurtbedrijven: verenigingen of stichtingen die werkzaamheden in het publieke domein uitvoeren. Dat kunnen werkzaamheden zijn die nu bij ons of andere instanties liggen. Denk aan groenbeheer, wegbeheer, welzijn, cultuur, maar ook zorgtaken, duurzame energieopwekking en woningbouw. We bouwen verder op de voorbeelden binnen onze gemeente, waaronder Zummere Power en de Dorpscoöperatie Lierop Leeft. Onze insteek is om de vele initiatieven vanuit de dorpen te laten bloeien.

- De ontwikkeling van overheidsparticipatie heeft verstrekkende gevolgen voor onze eigen organisatie en manier van werken, zowel bestuurlijk als ambtelijk. We werken aan verregaande deregulering, omkering van rollen, flexibele en vraaggerichte beleidsnota's en werken in de samenleving, zoals we al doen in het sociaal domein.
- Binnen onze intergemeentelijke regionale samenwerkingsstrategie nemen we een actieve rol in op ambities uit deze toekomstvisie die aansluiten bij gemeentegrensoverstijgende opgaven, vanuit een realistisch beeld van onze eigen kracht.
- We bouwen voort op de constructieve inbreng van onze inwoners tijdens het visietraject. We stellen een team in van betrokken frisdenkens, powergirls en lefgozers dat ons helpt koers te houden, creatieve oplossingen te bedenken en verbindingen te leggen binnen en buiten onze gemeente.

Colofon

We hebben deze toekomstvisie opgesteld in samenspraak met bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Wij zijn ervan overtuigd dat we, door ruimte te geven aan inbreng vanuit de samenleving, hebben gewerkt aan inspiratie en draagvlak en dat we tegelijkertijd eerste stappen hebben gezet richting realisatie van onze ambities.

In werksessies hebben raadsleden en inwoners gewerkt aan een Toekomstagenda (verkenning van gevolgen van trends en maatschappelijke opgaven) en Toekomstbeelden (uitwerking van scenario's voor de ontwikkeling van Someren).

Vanuit een analyse van voorliggende maatschappelijke opgaven en de ambities die we in de vier toekomstbeelden hebben verwoord, hebben we ook gezocht naar een toekomstbestendige invulling van de manier waarop we die opgaven samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke en overheidspartners kunnen oppakken. Uiteenlopende opties zijn daarbij besproken, van zelfsturing, via zelf doen en samen werken, naar herindeling.

Aanvullend op de interactieve werksessies van raadsleden en betrokken inwoners is een sessie gehouden met scholieren van het Varendonck College en konden inwoners via een internet enquête input leveren.

Al deze waardevolle input is benut bij het opstellen van de Toekomstvisie Someren 2030. De ingezette samenwerking met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties geldt als uitgangspunt bij de realisatie van onze ambities.

Bij deze toekomstvisie zijn als bijlage beschikbaar de Trendatlas Someren 2030 en het Schetsboek Someren 2030.